

„Dhoch3-Workshop in Rzeszów”, czyli kolejne międzynarodowe warsztaty Dhoch3 w Katedrze Germanistyki UR w Rzeszowie, poświęcone poszerzeniu i doskonaleniu kompetencji oraz podniesieniu kwalifikacji nauczycieli języka niemieckiego w regionie

Małgorzata Sieradzka, Bogusława Rolek

W dniach 15–16 listopada 2024 r. w Katedrze Germanistyki na Uniwersytecie Rzeszowskim odbyły się dwudniowe warsztaty w ramach programu Dhoch3, obejmującego 10 modułów. Ich celem było podnoszenie kwalifikacji nauczycieli języka niemieckiego w Europie Środkowo-Wschodniej oraz promowanie i popularyzacja nauczania języka niemieckiego jako języka obcego. Tematy tegorocznego spotkania stanowiły: „Diskursive Landeskunde” / „Krajoznawstwo z perspektywy dyskursu” oraz „Kulturstudien Deutsch als Fremdsprache” / „Studia kulturowe – język niemiecki jako język obcy”.

Warsztaty zostały zainicjowane w 2023 r. przez dwóch lektorów największej organizacji stypendialnej na świecie Deutscher Akademischer Austauschdienst (DAAD) / Niemieckiej Centrali Wymiany Akademickiej, mgr. Daniela Gratkowskiego (lektora w Katedrze Germanistyki UR) i mgr. Nicolaia Teufela (lektora w Katedrze Filologii Germańskiej Lwowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Iwana Franki), we współpracy z Katedrą Germanistyki UR. Adresatami szkolenia była ponad 30-osobowa grupa nauczycieli akademickich, reprezentujących uczelnie w Polsce (Uniwersytet im. Adama

Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Łódzki, Uniwersytet Rzeszowski), Słowacji (Uniwersytet Preszowski) oraz Ukrainie (Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki, Państwowy Uniwersytet w Mukaczewie, Wołyński Uniwersytet Narodowy Ukrainy im. Łesi Ukrainki w Łucku, Narodowy Uniwersytet Pedagogiczny im. Wołodomyra Hnatiuka w Tarnopolu, Chersoński Uniwersytet Państwowy, Akademia Humanistyczno-Pedagogiczna w Charkowie, Winnicki Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny im. Mychajła Kociubyńskiego, Pań-

stwowy Uniwersytet Pedagogiczny w Krzywym Rogu), a także nauczyciel języka niemieckiego – (ubiegłoroczny) absolwent filologii germańskiej na UR, zatrudniony w VII LO w Tarnowie.

Wydarzenie rozpoczęło się od oficjalnego otwarcia i powitania uczestników oraz gości przez lektorów DAAD – ambasadorów programu Dhoch3, mgr. Daniela Gratkowskiego i mgr. Nicolaia Teufela; Prodziekana KNH dr. hab. Krzysztofa Nycza, prof. UR; Konsul Honorową Republiki Federalnej Niemiec w Rzeszowie dr. Agnieszkę Buk

oraz Karolinę Kaczmarczyk-Orzołek – koordynatorkę ds. języka niemieckiego i współpracy w DAAD z przedstawicielstwem w Warszawie.

Doskonałe wprowadzenie w tematykę spotkania, pełne barw, dynamiki i rytmu, stanowił występ Zespołu Pieśni i Tańca UR „Resovia Saltans”, zaanonsowany przez dr Jadwigę Bär z KG UR, adiunkta w Katedrze Germanistyki i choreografkę zespołu, i zaprezentowany przez mgr. Romalda Kalinowskiego – kierownika artystycznego zespołu. Reprezentanci ZPiT UR „Resovia Saltans” brawurowo przedstawili suitę tańców Śląska Cieszyńskiego oraz impresję karpaczką – tańce z pogranicza kulturowego południowo-wschodniej Polski. Grupa wokalna zaśpiewała pieśni ludowe w opracowaniu artystycznym. Występom akompaniowała orkiestra kameralna ZPiT „Resovia Saltans” pod dyktando dr. hab. Pawła Pałucha, prof. UR – kierownika muzycznego/kapelmistrza.

Warsztaty stanowiły wspaniałą okazję do zapoznania się z programem Dhoch3, a w szczególności z modulem 9. Rozpoczęły się opisem genezy i funkcjonowania projektu, przedstawionym przez mgr. Daniela Gratkowskiego. Mgr Nicolai Teufel dokonał przeglądu 10 modułów „tętniącego

życiem” programu Dhoch3. Wstępem do głównej części spotkania była dyskusja panelowa, prowadzona przez mentora warsztatów, prof. Clausa Altmayera, reprezentującego Uniwersytet w Lipsku. W swoich wypowiedziach dr hab. Krystyna Miłułka, prof. UR, oraz prof. Maryana Soltys (Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki) omówiły wybrane kwestie związane z nauczaniem treści krajoznawczych w kształceniu studentów germanistyki i lingwistyki stosowanej oraz uczniów na różnych poziomach zaawansowania w krajach Europy Środkowej i Wschodniej. Pierwsza prelegentka skupiła się na rozróżnieniu perspektywy obiektywnej i perspek-

tywy subiektywnej w przekazywaniu informacji krajoznawczych, wykorzystaniu podręczników oraz różnego rodzaju tekstów na zajęciach z zakresu krajoznawstwa oraz prezentacji najnowszych publikacji polskich badaczy, zgłębiających tajniki nauczania treści krajoznawczych. Poruszyła kwestię merytorycznego przygotowania nauczycieli języka niemieckiego oraz wskazała na fakt, że teksty wykorzystywane w szkołach na lekcjach języka niemieckiego nie są tekstami autentycznymi. Z kolei druga uczestniczka dyskusji panelowej podkreśliła, że w kształceniu przyszłych nauczycieli języka niemieckiego oraz tłumaczy w Ukrainie główny nacisk kładzie się na przybliżenie studentom aspektów związanych z życiem w Niemczech oraz Austrii, przy czym nie uwzględnia się takich krajów jak Szwajcaria i Liechtenstein. Podstawę zajęć z krajoznawstwa stanowią: wykorzystanie różnych rodzajów tekstów, objaśnianie pojęć związanych z tematyką zajęć, praca z podcastami, zawierającymi kombinację treści historycznych, kulturowych i krajoznawczych. Prof. Claus Altmayer w nawiązaniu do swoich badań i doświadczeń dydaktycznych, skoncentrowanych na roli i znaczeniu aspektów kulturowych w nauczaniu i uczeniu się języka niemieckiego jako (drugiego) języka obcego, podkreślił wieloaspektowość ww. zagad-

nień. Po omówieniu celów warsztatu poddał konstruktywnej krytyce różne koncepcje w ramach krajoznawstwa. Ponadto przybliżył m.in. następujące zagadnienia: komunikacja i aspekty interkulturowe, komunikacja interkulturowa a nauczanie interkulturowe, kształcenie wrażliwości interkulturowej w edukacji językowej, przekazywanie stereotypów w podręcznikach do nauki języka niemieckiego. Poddał dyskusji definicję pojęć „kultura”, „standardy kulturowe” oraz kwestie dotyczące krajoznawstwa interkulturowego i krajoznawstwa z perspektywy dyskursu. Wypowiedzi uczestników panelu stanowiły bazę do żywej dyskusji pomiędzy uczestnikami warsztatów, w której nawiązano do doświadczeń nabytych w procesie dydaktycznym.

Kolejnym etapem szkolenia były ćwiczenia praktyczne w formie pracy w grupach, odnoszące się do przedstawionych wcześniej treści teoretycznych. Poprzedziła je wirtualna wycieczka po module 9. programu. Uczestnicy warsztatów opracowali różnorodne zagadnienia oraz koncepcje dostosowania materiałów dydaktycznych związanych z treściami krajoznawczymi do poszczególnych grup docelowych i poziomów nauczania języka niemieckiego jako języka obcego. Wyda-

zenie zakończyło się omówieniem wyników pracy na poszczególnych stacjach, dyskusją końcową i podsumowaniem, w którym podkreślono wysoką wartość warsztatów, które zaowocowały wieloma inspiracjami i impulsami do wykorzystania w procesie dydaktycznym. Uczestnicy warsztatów podkreślili chęć ściślejszej współpracy pomiędzy wykładowcami – reprezentantami dwunastu uniwersytetów w Polsce, Słowacji i Ukrainie, wyrazili gotowość opracowania strategii dalszego rozwoju programów nauczania i wspólnych projektów dydaktycznych oraz rozszerzenia prac o inne kraje sąsiednie. Kontynuacja współpracy w ramach programu Dhoch3 jest zatem nieunikniona, co nas bardzo cieszy. Najważniejszy cel warsztatów – Networking – został zrealizowany na 100%. A zatem – do zobaczenia za rok!

PS

Uczestnicy warsztatów składają szczególne podziękowania Łukaszowi Warzosze, studentowi filologii germańskiej (studia stacjonarne I stopnia), za bardzo udaną prezentację wybranych urokliwych zakątków centrum Rzeszowa w ramach spaceru, któremu nie przeszkodziły warunki atmosferyczne.